

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **Z. S.**, zast. Mgr. Rudolfem Koblasou, advokátem AK Dvůr Králové nad Labem, Zborovská 2371, proti žalované **Česká republika - Ministerstvo práce a sociálních věcí se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1**, o příspěvek na péči, k žalobě proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí, odboru odvolání a správních činností nepojistných dávek, Referátu odvolání a správní agendy Královéhradeckého kraje, se sídlem v Hradci Králové, Wonkova 1142, ze dne 11. 9. 2012, čj. MPSV-UM/4487/12/9S-KHK, **t a k t o :**

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí odvolacího orgánu, kterým byl v době podání odvolání místně a věcně příslušný útvar Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové. Ten rozhodl o odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 11. 5. 2012 tak, že odvolání bylo s odkazem na ust. § 90 odst. 5 správního řádu zamítnuto a rozhodnutí orgánu I. stupně bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím pak bylo rozhodnuto o žádosti žalobce tak, že mu bude nadále poskytován příspěvek na péči ve výši 6.000,- Kč měsíčně, a to jako příspěvek na péči pro osobu II. stupně závislosti.

-2-

V žalobě žalobce namítal, že rozhodnutí mělo být odvolacím orgánem zrušeno, neboť bylo vydáno na základě nedostatečně provedeného dokazování a bez možnosti žalobce vyjádřit se k jednotlivým skutkovým zjištěním, rovněž pak z důvodu nedostatečného odůvodnění. Namísto toho odvolací orgán ustanovil vlastní posudkovou komisi, která provedla skutková zjištění následně převzatá žalovaným, opět bez možnosti žalobce vyjádření se k věci. Žalobce je přesvědčen, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc minimálně při 28 úkonech péče o vlastní osobu, a to jednak při těch úkonech, které shledal sám žalovaný, pak ale i v následujících dalších :

-koupání nebo sprchování, neboť žalobce je zcela nevidomý, asistence u těchto úkonů je pro něho důležitá, bez upozornění další osoby si není jist, zda je řádně umyt, hrozí i riziko opaření se horkou vodou. V příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. je jako činnost pro hodnocení schopnosti zvládat úkony péče o vlastní osobu a úkony soběstačnosti provedení celkové hygieny, včetně vlasů, toto žalobce není schopen zvládat,

-stání, schopnost vydržet stát – žalobce trpí při stání motáním hlavy, potřebuje oporu, které se může držet,

-výkon fyziologické potřeby včetně hygieny – zejména v cizím prostředí není žalobce schopen vyhledat WC a tento úkon je jako činnost též v cit. příloze uveden,

-chůze po rovině – zde žalobce poukazuje na umístění bydliště, kde nejsou žádné vodící linie, vychází se přímo na silnici 1. třídy bez chodníku, kde jsou náhodně zaparkována auta. V řízení nebylo provedeno místní šetření, člen posudkové komise se pouze u žalobce na pět minut zastavil, nic nešetřil, na nic se neptal, přitom opět v příloze najdeme jako úkon chůzi v bezprostředním okolí bydliště, udržení požadovaného směru chůze a chůzi okolo překážek,

-chůze po schodech nahoru a dolů – zde je potřebné vzít v úvahu, že žalobce má děti ve věku 5 a 8 roků, proto nelze vyloučit neočekávanou překážku na schodech,

-nakládání s penězi a jinými cennostmi žalobce bez cizí pomoci nezvládá, není schopen rozeznat bankovky, jejich pravost či hodnotu, cennosti či hodnotu ostatních věcí, i tato schopnost je předpokládána v cit. příloze jako samostatný úkon.

Žalobce je přesvědčen, že rozhodnutí není správné ani pro posuzování po 1. 1. 2012, kdy se osoba starší 18 let považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III., jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k vyhlášce č. 391/2011 Sb. V tomto smyslu žalobce není schopen zvládat základní životní potřeby, a to tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péči o zdraví a osobní aktivity. Dle právní úpravy postačí, pokud osoba není schopna zvládat alespoň jednu z aktivit, jimiž se daná životní potřeba vymezuje a lze dospět k závěru, že životní potřeba není zvládána. Žalobce je tak přesvědčen, že podle nových kritérií splňuje podmínky pro uznání III. stupně závislosti ještě přesvědčivěji než dříve, jeho soběstačnost již byla posuzována pětkrát, ani jednou se však zvládnuté a nezvládnuté úkony neshodují. Tato

posouzení proto nepůsobí věrohodně a žalobce navrhoval zrušení napadených rozhodnutí.

K žalobě byla podána vyjádření jak původního odvolacího orgánu, tak MPSV ČR v Praze ze dne 5. 2. 2013. Vyjádření shodně popisují, že předmětné řízení ve věci bylo zahájeno 10. 3. 2010, a to na návrh žalobce, doručený Městskému úřadu Jaroměř, žalobce žádal změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Dne 6. 5. 2010 bylo provedeno sociální šetření, následně vypracovala OSSZ v Náchodě dne 22. 6. 2010 posouzení stupně závislosti žalobce na pomoci jiné osoby a konstatovala, že potřebuje celkem pomoc při 24 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Po podaném odvolání posuzovala zdravotní stav žalobce posudková komise MPSV v Hradci Králové, která dne 4. 10. 2010 shledala nutnou dopomoc žalobci celkem u 22 úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti a i ona uvedla, že se jedná z daného hlediska o závislost na pomoci jiné fyzické osoby II. stupně, tedy středně těžkou závislost. Žalobce se s posouzením seznámil, nesouhlasil s ním a uváděl, že nezvládá celkem 28 úkonů, proto došlo k novému posouzení ze dne 18. 11. 2010, ovšem s obdobným konečným závěrem jako dříve. Krajský soud pak přezkoumal napadené rozhodnutí odvolacího orgánu a toto zrušil s tím, aby se posudkové a hodnotící orgány seznámily s prostředím žalobce a jeho námitkami, nejlépe na místě samém, Městský úřad proto provedl dne 26. 10. 2011 nové sociální šetření a OSSZ v novém posouzení shledala potřebu dopomoci žalobci ve 23 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. V dalším jednání pak OSSZ opět pracovala i s námitkami žalobce a dne 19. 3. 2012 vydala posouzení shodně se zjištěním potřeby 23 úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti, ovšem posoudila případ žalobce i dle nové právní úpravy a shledala, že s účinností od 1. 1. 2012 žalobce nezvládá 6 základních životních potřeb. Po vyjádření žalobce, které neobsahovalo žádné nové skutečnosti, rozhodl Úřad práce dne 11. 5. 2012 tak, že žalobce je považován za osobu, závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni závislosti a k odvolání žalobce pak po posouzení posudkovou komisí MPSV došlo k vydání napadeného rozhodnutí. Správní orgán uvedl, že nemá možnost určit stupeň závislosti jiným způsobem, než který je stanoven v zákoně o sociálních službách, pokud by rozhodoval na základě jiných skutečností, než je posouzení příslušného posudkového orgánu, bylo by jeho rozhodnutí protiprávní. Podkladem je pak samozřejmě i výsledek sociálního šetření. Námitky žalobce považuje správní orgán za irelevantní, vždy měl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu možnost vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí, tohoto téměř pokaždé využil. Za účelem objektivizace zdravotního stavu byl žalobce navštíven posudkovou komisí MPSV dne 9. 7. 2012, k hodnocení stupně závislosti pak doplňuje, že všechna posudková zhodnocení byla vždy řádně odůvodněna a správní orgány postupovaly v souladu s ust. § 3 správního řádu, tedy, postupovaly tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu, čemuž tyto orgány vždy dostály. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

K jednání soudu dne 29. 4. 2013 se žalovaná omluvila, bylo proto v souladu s ust. § 49 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s. – jednáno v nepřítomnosti zástupce žalované. Zástupce žalobce uvedl, že nebylo respektováno dřívější rozhodnutí soudu, resp. správní orgán se k žalobci dostavil, ale konkrétní šetření ani zjištění neprovedl. Nezabýval se po odborné stránce argumentací žalobce, šetření bylo proto formální. Žalobce sám poukázal na poslední odvolací řízení, komise ho navštívila doma, ovšem na jednotlivé body se jej vůbec nedotazovala, byl vyhotoven další posudek, s nímž nemůže souhlasit. Kupř. v bodě zacházení s penězi žalobce nepozná hodnotu bankovek a je přesvědčen, že ze strany posudkových orgánů se stále jedná pouze o to, aby nedošlo k překročení určitých bodů, znamenajících stupeň, který již byl dříve přiznán. K dotazu soudu pak žalobce popsal průběh návštěvy posudkového lékaře s tajemnicí, a to tak, že v kuchyni s ním seděli asi po dobu čtvrt hodiny, byl dotázán na další zdravotní problémy, hovořili o jeho alergii, prohlédli si byt. Žalobce poté soudu popsal používané pomůcky, má k dispozici digitální čtecí zařízení s výstupem, tedy prakticky formu počítače pro nevidomé, dále pomůcku, která zjišťuje délku bankovek, která ovšem nemůže fungovat pro kolky, ceniny, šeky, stravenky a bylo mu řečeno, že z uvedených důvodů je tak možno tento úkon považovat za nezvládaný. Pomůcka slouží v klidu k přepočítání peněz, ale v obchodě je použitelná těžko. Má ozvučený mobilní telefon, vodícího psa a bílou hůl. Ve věcech úředního jednání není nijak zběhlý, nevěděl dobře, jak má reagovat na návštěvu posudkového orgánu a co vše si může dovolit, předpokládal, že lékař má rozhodující informace a že se jej na sporné otázky zeptá, ale k tomu vůbec nedošlo. Jednotlivá posouzení se liší a žalobce se domnívá, že v řízení jde opravdu hlavně o to, aby prostě nebyla zjištěna závažnost III. stupně, protože podstata žalobcových námitek nebyla nikdy šetřena. Z uvedených důvodů je proto navrhováno zrušení napadeného rozhodnutí, vrácení věci k dalšímu řízení. Na náhradě nákladů řízení žalobce účtoval náklady právního zastoupení, spočívající ve 3 úkonech právní služby po 500,- Kč, 3 rež. paušály po 300,- Kč a jízdné ze Dvora Králové nad Labem do Hradce Králové a zpět, když se jedná o 90 km osobním automobilem Škoda Roomster, cena benzínu Natural činí 36,10 Kč/1 l, na 100 km činí spotřeba pohonných hmot 7 l a amortizace automobilu je 3,60 Kč/ 1 km. Jízdné tak činí částku 551,- Kč. Za ztrátu času jsou účtovány 4 půlhodiny v částce 400,- Kč, celková náhrada nákladů právního zastoupení činí 3.351,- Kč, spolu s DPH pak částku 4.055,- Kč (21% = 704,- Kč).

Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba nebyla důvodná. Rozhodnutí ve věci, v níž bylo nařízeno jednání na 29. 4. 2013, bylo vyhlášeno dne 6. 5. 2013.

Podstatou námitek žalobce bylo, že prakticky neměl možnost vyjádřit se k podkladům, které byly vždy k dispozici před rozhodnutím o jeho věci, tedy o jeho žádosti, odvolání a též, že správní orgány nedbaly jeho námitek a věcně se jím tvrzenými skutečnostmi prakticky nezabývaly. Po přezkoumání věci však poté, co správní orgány žalobce navštívily, konkrétně posudkový lékař s tajemnicí a znovu byla posouzena i celkově situace žalobce v místě bydliště již soud na námitky

žalobce přistoupit nemohl.

Ze správního spisu MPSV v Hradci Králové soud zjistil, že je zde obsažena výzva k vyjádření se k podkladům rozhodnutí ze dne 23. 7. 2012, s doručenkou, prokazující její doručení žalobci dne 26. 7. 2012, když toto řízení bylo dnem 12. 6. 2012 přerušeno za účelem posouzení stupně závislosti žalobce a toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno 15. 6. 2012. Dále ze spisu plyne, že žalobce zaslal Úřadu práce ČR – krajské pobočce v Hradci Králové dne 25. 4. 2012 své vyjádření se k podkladům rozhodnutí ve věci příspěvku na péči, je proto zcela patrné, že jeho žalobní námitka o tom, že neměl možnost se vyjádřit k podkladům, které v přezkoumávaném řízení měly správní orgány k dispozici, je zcela neoprávněná. Dále pak ze samotného posudku PK MPSV ČR v Hradci Králové ze dne 20. 7. 2012 plyne, že žalobce byl navštíven členy PK dne 9. 7. 2012, posudek obsahuje přesný popis v současné době upravovaného přízemního domku, který je situován asi 100 m od asfaltované silnice, od níž vede štětovaná, štěrkem a hlínou zpevněná poměrně prudce klesající cesta k domku, před nímž se nachází travnato-hlinitá rovná plocha šíře asi 30 m, kde parkují automobily. V přízemním domě je krom dalších stavebních úprav upravováno i WC a koupelna. V posouzení pak ovšem lékař posudkové služby zdůvodňuje námitky žalobce ohledně okolí bydliště tím, že dle přílohy č. 1 k vyhl. č. 388/2011 Sb. musí mít vodící pes, kterého má žalobce k dispozici, příslušné dovednosti, mezi ně pak patří označení chodníku, převádění přes vozovku, chůze po rovině, schodech, jízdu na eskalátoru, vyvedení z nepřehledné situace a na venkově musí umět pracovat i tam, kde nejsou vymezovací chodníky a vést při levém kraji, i další úkony, vyhledávat a nalézat přechody, schody, chodníky, dveře, zastávky hromadné dopravy i výtah a úkony, nutné k cestování, v místě bydliště pak nalézt obchod, lavičky i cestu domů. K dalším problémům, které žalobce uváděl, pak posudkový orgán hodnotil tyto tak, že peníze jsou speciálně tištěny se slepeckou úpravou a postižení jemné motoriky a cití na horních končetinách žalobce nemá, bankovní karty jsou běžně s profilem a žalobce vlastní i hlasem ovládaný počítač k bankovním operacím, žádný zvláštní léčebný režim nemá, což bylo konzultováno s praktickým lékařem. Soud konstatuje, že vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, v platném znění, v Příloze 1 obsahuje seznam druhů a typů zvláštních pomůcek určených osobám se zdravotním postižením, na jejichž pořízení se poskytuje příspěvek na zvláštní pomůcku a v Příloze 2 pak popisuje dovednosti vodícího psa, kde prakticky velmi podrobně uvádí lékařem posudkové služby citované dovednosti.

V průběhu celého řízení došlo k změnám právní úpravy, spočívajícím zejména v tom, které správní orgány vyřizují žádosti obyvatel o předmětnou dávku, dále pak v podobě a rozsahu zkoumaných úkonů, když do 31. 12. 2011 byly posuzovány úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti a II. stupeň – středně těžká závislost - předpokládal potřebu každodenní pomoci či dohledu při více než 18 takových úkonech, III. stupeň pak při více než 24 úkonech, po 1. 1. 2012 je pak posuzovaná

osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby, pokud ve II. stupni z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, ve III. stupni se pak jedná o sedm či osm základních životních potřeb, to vše dle zákona o sociálních službách, tedy dle zákona č. 108/2006 Sb. – v dříve a současně platném znění.

Žalovaný zdůvodnil, proč se v konečném rozhodnutí přiklonil k závěru posudkového hodnocení, tedy k doplněnému hodnocení posudkové komise s tím, že do 31. 12. 2011 se u žalobce jednalo celkem o 23 úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti, při nichž objektivně potřeboval pomoc druhé fyzické osoby. Uvedl, že u namítaného úkonu mytí těla se hodnotí hybnost horních končetin a žalobce je schopen v přirozeném prostředí umývadlo vyhledat, umýt se a otřít, časté znečištění způsobem, kdy nepomůže běžné mytí, se nepředpokládá. U úkonu výkon fyziologické potřeby se posuzuje schopnost vyhledání toalety v přirozeném prostředí, mimo toto prostředí je vyhledání součástí jiného úkonu soběstačnosti. PK dále uvedla, že žalobce je posudkově schopen stání, chůze po rovině i po schodech nahoru a dolů, v daném případě se hodnotí přiměřená funkce dolních končetin. Žalobce tak nezískal v posudkovém závěru, který navazoval na sociální šetření i došetření PK potřebu nutné dopomoci alespoň u 24 cit. úkonů a soud k danému odůvodnění neměl podstatnějších pochybností. Pokud se pak týká hodnocení žalobcovy soběstačnosti po 1. 1. 2012, kdy byly hodnoceny základní životní potřeby, posouzení žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu přijalo závěr, že samostatně nezvládá 5 těchto potřeb, a to orientaci, komunikaci, stravování, oblékání a obouvání a péči o domácnost. Z výčtu ust. § 9 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách v pl. znění pak tedy plyne, že orgány, posuzující zdravotní schopnost žalobce, považovaly za zvládnuté životní potřeby mobility, tělesné hygieny, výkon fyziologické potřeby, péči o zdraví a osobní aktivity. Nelze přehlédnout, že odst. 2 tohoto ustanovení uvádí, že schopnost zvládat základní životní potřebu – péči o zdraví – se hodnotí ve vztahu ku konkrétnímu zdravotnímu postižení a režimu, stanovenému ošetřujícím lékařem a dále, že odst. 4 a 5 téhož ustanovení pak hovoří o tom, že při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby, přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Z tohoto pohledu pak je soud přesvědčen, že platná právní úprava takto sama odpovídá na žalobcovy námitky ohledně nesamostatnosti při úkonech mobility, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby, péče o zdraví i osobních aktivit. Se závěry správních a

posudkových orgánů se pak soud v posledně provedeném řízení z výše uvedených důvodů vcelku ztotožnil a dospěl k závěru, že žaloba žalobce po doplnění řízení již nebyla důvodná. Žalobce měl, dle přesvědčení soudu, seriózní možnost upřesnit některé své názory i při návštěvě posudkového orgánu v červenci 2012, kdy se lékař s tajemnicí dostavili na místo samé, to, že tak neučinil, nemůže být žalovanému vyčítáno.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem pak soud žalobu žalobce zamítl jako nedůvodnou, v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný žalovaný náhradu nákladů řízení neúčtoval a soudem ustanovenému zástupci žalobce byla náhrada nákladů právního zastoupení přiznána samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 6. května 2013

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně